4. RINGEBU ET EKSEMPEL PÅ EN GODT DREVET INNLANDSFISKEKOMMUNE

Etter at spørreundersøkelsen til kommunene om fiskeforvaltning var gjennomført, ble det utarbeidet et indikator basert på ni variabler som fiskeforvaltningen i den enkelte kommune ble vurdert etter. Hensikten var å utarbeide et mål for hvor langt de ulike kommunene er kommet innen fiskeforvaltning. Ringebu i Oppland er en av landets beste innlandsfiskekommuner, etter denne rangeringen.

Vi har derfor valgt å se nærmere på Ringebu for å belyse aktiviteten i en kommune og de mange medspillerne i den lokale fiskeforvaltningen. Eksemplet viser også hva en kan oppnå med felles mål og innsats. I Ringebu er aktiviteten i lagene stort sett stor, med tiltak som omfatter markedsføring, informasjon, organisering av fiskekorttilbudet, skilting, rydding av fiskestier og kultivering. Kommunen har dessuten utarbeidet fisketiltaksplan og nedsatt en arbeidsgruppe som fungerer som et samarbeidsorgan mellom de ulike aktørene i fiskeforvaltningen.

4.1. KOMMUNAL FISKETILTAKSPLAN

Ringebu kommune ble i 1991 utpekt som forsøkskommune for utarbeiding av kommunale fisketiltaksplaner, sammen med Steinkjer i Nord-Trøndelag og Nordreisa i Troms.
I Ringebu var hovedutvalg for miljøvern og utmarksforvaltning ansvarlig for planarbeidet. Med på prosessen var også representanter for rettighetshavere, jeger- og fiskerforeningen, turistkontoret og kommunen.
I oktober 1992 ble den kommunale fisketiltaksplanen vedtatt i kommunestyret. Den er en handlingsplan for fiskeforvaltningen i kommunens natur- og ressursprogram, som igjen er en kommunedelplan for miljø og utmark.
Når det gjelder arealforvaltning førte planen til at 100-metersbeltet langs vassdrag er sikret mot inngrep i kommuneplanen. Videre fastslås formål og bestemmelser som sikrer at fiskeinteressene ivaretas i reguleringsplaner. Områdene ved Lågen er lagt ut som "Områder i vassdrag", med naturvern og friluftsliv som formål. Planen skisserer også mange tiltak for å bedre fiske og ta vare på ressursen.

Resultater

Fisketiltaksplanen fastslo flere satsingsområder, og gjennomføringen har gitt gode resultater:

VM i fluefiske. Arrangementet ble gjennomført i august 1994 og ga god markedsføring for fisketilbudet. Nå arrangeres årlig en større fluefiskekonkurranse som også er uttaking til VM. I 1995 ble det også arrangert en fiskefestival, der handelsstanden bidro aktivt.

Informasjon. Før planen ble iverksatt forelå informasjonsbrosjyrer fra sju av de 11 grunneierlagene i kommunen. Fra 1994 foreligger et hefte om fiskemulighetene generelt i kommunen. Kommunen har også en fiskefolder som revideres årlig. I 1996 ble det utarbeidet et hefte beregnet spesielt på barn.

Fisketilbud til barn. Både i Ringebu og Fåvang sentrum er det laget fiskeplasser for barn og ungdom. Ved Ringebu er det anlagt tur- og fiskestier langs Våla og Lågen, og ved Fåvang er tursti anlagt ved Tromsa og Lågen.

Tilrettelegging hos grunneierlagene. De fleste områdene hadde informasjonstavler og -skilt før planen ble iverksatt, og tilretteleggingen har holdt fram. Funksjonshemmede har fått mulighet til å fiske fra en spesielt tilrettelagt fiskeplass ved Turrhaugtjønnet på Fåvangfjellet.

Vedlikehold. Vedlikehold er en utfordring på flere måter. Behovet for vedlikehold øker etter som fisketilbudet blir mer tilrettelagt, og interessen i grunneierlagene kan variere etter som styremedlemmene skiftes ut.

Felles fiskekort. Felleskort for hele kommunen foreligger. Tidlig i prosessen ble det dessuten etablert felles fiskekort for Venabygdsfjellet.

Sikre mest mulig naturlig reproduksjon og opprettholde fiskestammene. Kultivering av elva Våla og Lågen pågår. I noen av grunneierlagene blir gytebekkene forbedret, og pH-prøver tas med jevne mellomrom.

- Planen har økt fiskeinteressen i kommunen

Miljøvernrådgiver i Ringebu, Morten Liebe, er godt fornøyd med resultatet av fisketiltaksplanen. Han understreker at erfaringene med felles fiskekort har vært spesielt gode. I perioden 1992-94 økte fiskekortsalget i kommunen fra kr. 255.000 til 330.000. For delområdet Venabygdsfjellet ble salget tredoblet i perioden 1988-94.

- Fisketiltaksplanen har økt fokus på hvor viktig det er å tilrettelegge for fiske. Vi har også fått større forståelse for at vi må ta vare på kvalitetene som er knyttet til Lågen. Ja, planen har faktisk økt interessen for fiske i kommunen generelt, sier Liebe.

Som kommuneansatt erfarer han dessuten at det nå er blitt større muligheter til å få midler til tiltak, både fra interne og eksterne kilder. Og det er blitt lettere å samarbeide med ulike grupper i bygda, både når det gjelder fisk og andre miljøspørsmål.

- Nå står vi sammen om mange prosjekter. Vi har felles finansiering og jobber mot felles mål, blant annet har vi løpende kontakt om plan- og inngrepssaker, sier Liebe.

4.2. SAMARBEIDSGRUPPE

Da arbeidet med fisketiltaksplanen startet i Ringebu i 1991, ble det opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra rettighetshaverne, jeger- og fiskerforeningen og kommunen. En arbeidsgruppe med samme representanter eksisterer fortsatt. Grunneierlagene har til sammen hatt en eller to representanter og statsallmenningen har vært representert ved fjelloppsynsmannen. I noen av sakene har handelsnæringa og reiselivsnæringa vært representert. Personene i utvalget har variert, og gruppa møtes etter behov.

I tillegg til fisketiltaksplaner har arbeidsgruppa vært med på å arbeide fram felles fiskekort for hele kommunen.

- Fiskekortarbeidet tok flere år. Det var mye som skulle klarlegges mellom de enkelte grunneierlagene, ikke minst økonomisk, forklarer miljøvernrådgiver Morten Liebe.

Et annet avsluttet prosjekt er tilretteleggingstiltak på Venabygdsfjellet.

De gode erfaringene med VM i Fluefiske i 1994 resulterte i en årlig fiskefestival i Ringebu. Konkurranseelementet er her tonet noe ned til fordel for en mer folkelig og bredere markering av fritidsfiske. "Fisk som mat" stod på programmet, i tillegg byr festivalen på fiskesti, instruksjon, kanoturer osv. En avtale med Fluefiskeforbundet sørger for at den norske kvalifiseringa til VM i fluefiske legges til fiskefestivalen i Ringebu hvert år. Samarbeidsgruppa har vært med som koordinator for festivalen. Siden store deler av festivalen foregår i sentrumsområdene, har det vært naturlig å trekke handelsnæringa med i arbeidsgruppa.

I den siste tiden har arbeidsgruppa vært mest engasjert i forvaltningsplan for storørret. Arbeidsgruppa forvalter et fiskefond opprettet i forbindelse med kraftutbygging. Dette behandles politisk i kommunen og midlene går nå til undersøkelser, biotopforbedringer og kultivering av Våla. Også grunneiere fra Lågen er med i arbeidet.

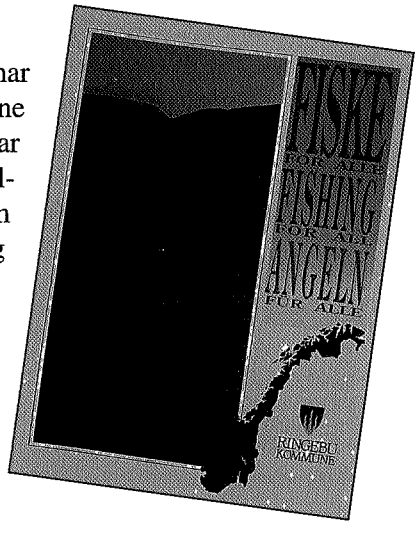
- Klart det finnes uenigheter i arbeidsgruppa, sier Morten Liebe. - Ikke minst gjelder det disponeringen av fiskefondet. Noen av grunneierne er gjerne misfornøyd med forvaltningen av fondet, men vi har våre klare regler å følge ut fra den politiske behandlingen. Liebe nøler likevel ikke med å karakterisere samarbeidet innen gruppa som godt. Og gruppa er godt innkjørt og har tillit.

- Uten unntak har råd fra arbeidsgruppa gått gjennom i forvaltningssaker, understreker han.

4.3. INFORMASJON

Informasjon om fiskemulighetene i kommunen omfatter skilt og informasjonstavler, men også trykt materiale; fiskeguide, turkart og informasjonsfolder. Kommunen har som et prøveprosjekt på landsplan utarbeidet en egen fiskebrosjyre for barn.

Fiskeguide

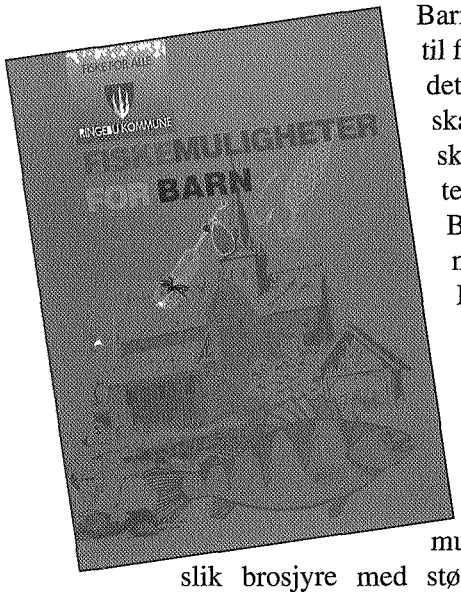
"Fiske for alle" har Ringebu kommune kalt fiskeguiden de har gitt ut. Den inneholder informasjon om kommunen, kart og orientering om fiskesteder, anbefalt redskap og fiskearter. Her får en dessuten lese om tilgjengelighet, fiskekortordningen i kommunen og fiskeregler. Fiskeguiden inneholder informasjon på tre språk; norsk, engelsk og tysk.

Turkart og informasjonsfolder

Kommunen har utarbeidet egen folder med praktiske opplysninger om fiske. Denne revideres én gang årlig. Fisketurkartet finnes i en målestokk på 1:60.000 og inneholder oversikt over fiskeområder, fiskearter, stier og veger.

Fiske har dessuten fått en selvfølgelig plass i Turistbrosjyren "Ringebu - Du vil trives". Omtalen av fisketilbudet er generell og kortfattet. Det henvises videre til fiskeguiden, der de fiskeinteresserte kan få grundigere informasjon.

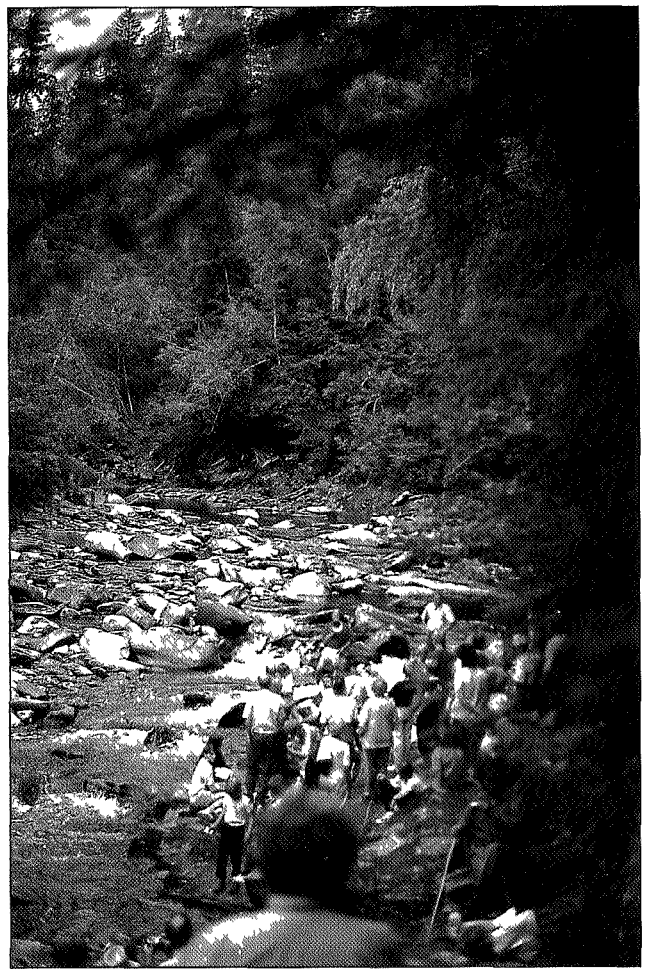
Brosjyre for barn

Barna må rekrutteres til fritidsfiske dersom dette også i framtida skal være en høyt skattet fritidsaktivitet blant nordmenn. Barna må få øynene opp for fiske. En mulighet er å utarbeide materiell som retter seg direkte mot barn. Som et prøveprosjekt har Ringebu kommune utarbeidet en slik brosjyre med støtte fra NJFF og Statens fiskefond.

I brosjyren gis først en generell orientering om Ringebu og fiskeplassene i kommunen. Så følger en side med generelle tips og oversikt over fiskemetoder. Så forenes dette i et turfiskekart der en finner aktuelle fiskeplasser inntegnet med tips om redskap for de ulike stedene. Til slutt følger en oversikt over fiskearter en kan forvente å få på kroken i Ringebu, samt liste over steder en kan henvende seg for ytterligere informasjon.

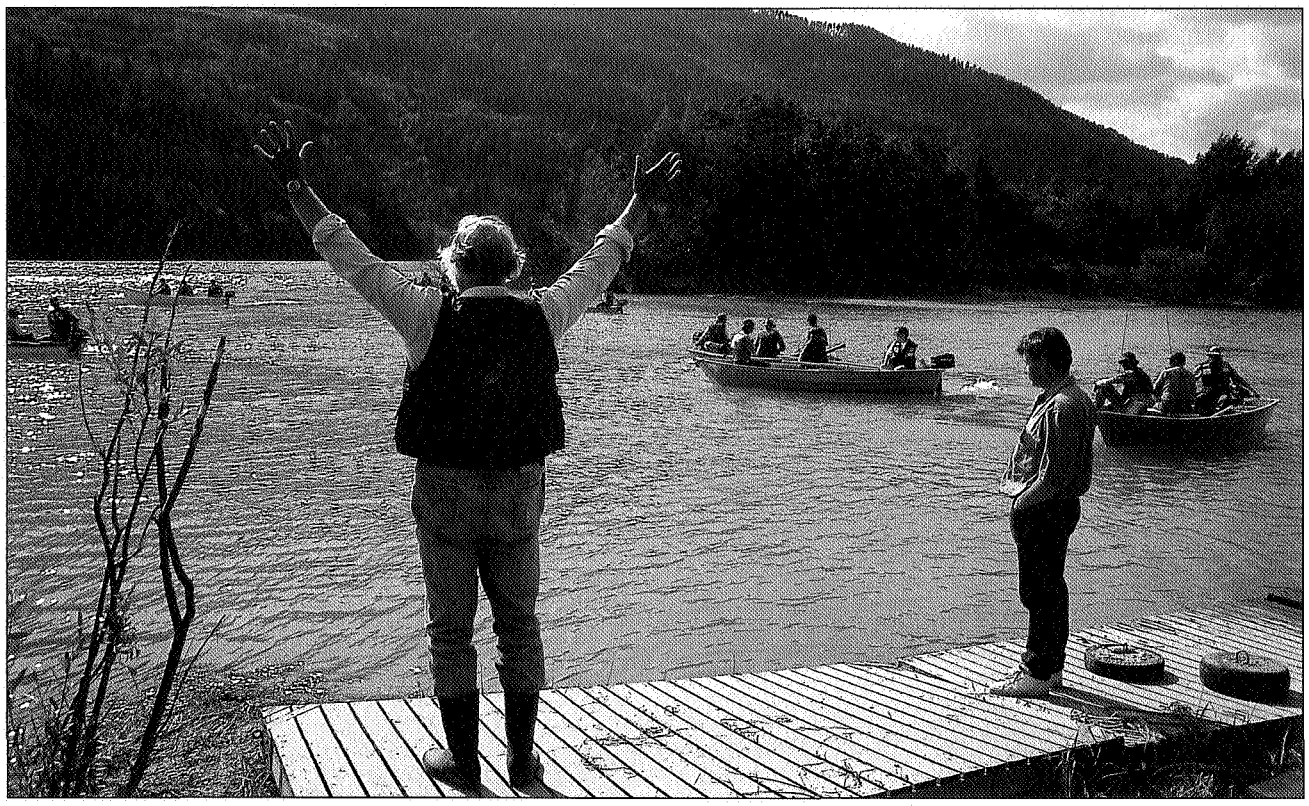
Brosjyren inneholder mange av de samme elementene som fiskebrosjyrer for voksne inneholder. Men et enklere språk og mer forklarende tekst er viktig når målgruppen er barn.

Fra fiskestien langs elva Tromsa.
Foto: Morten Liebe.

4.4. TILRETTELEGGING

I Ringebu er mange elver og fiskevann som ligger nær veg skiltet. Ved Turrhaugtjønnet på Fåvangfjellet sør i kommunen finnes en fiskebrygge for funksjonshemmede. Fisket skal være tilgjengelig for alle, men ikke alle steder. Kommunen ønsker også å ha klart definerte villmarksområder uten fysiske tilretteleggingstiltak.

VM i fluefiske ble arrangert i Ringebu i 1994. I ettertid har det blitt tradisjon å avvikle en fiskefestival i Ringebu den siste helga i juli. Foto: Jon Lenæs.

Ved Turrhaugtjønnet finnes fiskebrygge for funksjonshemmede. Bildet er fra åpningen. Foto: Morten Liebe.